

Posudok habilitačnej práce

Mgr. Martin Husár, PhD.: Zbrane na rozhraní epoch. Stredoveké zbrane medzi stredným a dolným Dunajom v archeologických a historických súvislostiach. Univerzita Konštantína filozofa v Nitre. Filozofická fakulta. Nitra 2021.

Predložená habilitačná práca sa zaoberá problematikou stredovekých zbraní. Nadväzuje tak na doktorandskú prácu Mgr. M. Husára, PhD. a na jeho monografiu: **Žrd'ovo-bodné zbrane včasného stredoveku v Karpatskej kotline**. 1 diel. Typológia a jej zhodnotenie. Nitra 2014. Hneď na úvod je potrebné zdôrazniť, že ide o kvalitnú prácu, ktorá vyhovuje v plnej miere kritériám na habilitačné spisy.

Teraz k určeným tematickým okruhom:

1. Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce.

Možno konštatovať, že M. Husár si zvolil veľmi náročnú tému, keďže sa v práci zaoberá pomerne širokým diapazónom zbraní nielen z hľadiska druhového, ale aj chronologického. Obsahová štruktúra je logicky usporiadaná. Jedna poznámka k názvu práce: Zbrane na rozhraní epoch. Stredoveké zbrane medzi stredným a dolným Dunajom v archeologických a historických súvislostiach. V kapitole 1 sa M. Husár zaoberá aj nálezmi z územia Severného Macedónska. To sa však nenachádza v priestore stredného a Dolného Dunaja.

2. Posúdenie úrovne spracovania práce.

Možno konštatovať, že spôsob spracovania témy je na veľmi dobrej úrovni. Práca je rozdelená do viacerých kapitol. Ich usporiadanie je logické a prehľadné. Obzvlášť detailne sú prezentované výsledky analýz niektorých významných nálezov, napr. sečných zbraní. Veľmi podrobne je spracovaná problematika tzv. vodných nálezov nielen z hľadiska ich typológie. M. Husár je vedený snahou o ich interpretáciu a hľadanie súvislosti medzi ich výskytom a motívmi ich „ukladania“ do vodných tokov.

3. Prínos a úroveň výsledkov práce.

M. Husár prezentuje nálezy zbraní možno povedať novátorským spôsobom. To je veľmi dôležité z hľadiska jej ďalšieho rozvíjania. Na jeho poznatkoch a výsledkoch analýz možno stavať ďalšie, napr. aj detailné rozbory a syntézy či už stredovekých zbraní aj na iných územiach strednej Európy, resp. novovekých tzv. chladných militárií. Týka sa to aj využitia metód použitých v spise. M. Husár prijíma pri hodnotení jednotlivých nálezov názory „autorít“ veľmi kriticky a prehodnocuje ich. To považujem za mimoriadne prínosné a dôležité pre jeho možných nasledovateľov.

4. Posúdenie formálnej stránky práce (jazyk, štýl, štruktúra)

Jazyk práce je kultivovaný a bohatý. Azda viac pozornosti by si zaslúžilo používanie synonym, aby neboli v jednej vete dva rovnaké výrazy. M. Husár sa vyjadruje jasným štýlom. Výskyt štylistických a gramatických chýb, resp. preklepov je ojedinelý. Tzv. „štábná kultúra“ je na mimoriadne vysokej úrovni. Platí to nielen pre ilustrácie, ale aj úpravy textov. Oceňujem aj korektné citovanie názvov lokalít. Predovšetkým v zahraničnej (obzvlášť maďarskej) literatúre sa totiž objavujú staré a neplatné názvy nálezísk. To vedie k tomu, že ďalší autori citujú „autority“ bez kritického pohľadu a overenia. Tzv. „spotvorenie“ nie je v týchto prípadoch ničím výnimočným.

5. Explicitne vyjadrený návrh na udelenie (resp. neudelenie) vedecko pedagogického titulu docent.

V mnohých ohľadoch viac ako prínosná habilitačná práca Mgr. Martina Husára, PhD. neobsahuje také deficity, ktoré by výrazne ovplyvnili jej kvalitu či už z obsahového, ako aj z formálneho hľadiska. Mimoriadne oceňujem predovšetkým úplnosť vstupných dát, t. j. spracovanie celistvého komplexu stredovekých zbraní. Isté drobné nedostatky budú zrejme predmetom kritických pripomienok aj zo strany ďalších oponentov. Predložená habilitačná práca jednoznačne spĺňa požiadavky kladené na práce tohto druhu a preto ju odporúčam prijať na obhajobu. Zároveň s plnou vážnosťou navrhujem, aby bola Mgr. Martinovi Husárovi po úspešnej obhajobe udelená akademická hodnosť docent (doc.) v študijnom odbore archeológia.

Napriek všetkým pozitívam považujem za zmysluplné upozorniť M. Husára na niektoré drobné nedostatky predovšetkým formálneho charakteru.

Podľa mojej mienky by mal byť súčasťou práce aj kompletný katalóg všetkých spracúvaných militárií vrátane literatúry, teda nielen tzv. vodných nálezov. Doplnil by som ho aj o miesto

uloženia nálezu, resp. inventárneho čísla. To má význam predovšetkým pre tých, ktorí sa budú zbraňami v budúcnosti zaoberať. Uvedený súpis by mohol byť prezentovaný napr. formou priloženého CD, aby sa zbytočne „nenat'ahoval“ text;

Číslovanie kapitol by som nezačal číslom 0;

Na s. 73 je spomínaný nález kopije z hrobu 85 aj s použitou literatúrou (Fusek 2006, 32, 40, tab. III: 1, obr. 7–9). V zozname použitej literatúry som túto citáciu nenašiel;

Rozsah strán (3 a viac) sa udáva pomlčkou, nie spojovníkom;

Tab. I: 2: Pod mapou je text: „Distribučná mapa... na Slovensku“. Sú však na nej aj lokality predovšetkým z územia severného Maďarska. Je potrebné zmeniť text k ilustrácii;

Tab. V: V legende sú uvedené aj kvalitatívne hodnoty tzv. vodných nálezov hrotov vrhacích alebo bodných zbraní. Na mape sa to však neobjavuje. Toto nechať v tabele, na mape vynechať. Niektoré lokality s takýmito nálezmi sa nachádzajú mimo Karpatskej kotliny (napr. Lasinjska Kiselica, Rakova Jelša, Vnanje Gorice, Zasip pri Bledu).

Tab. VII: Platí to aj pre niektoré exempláre tzv. vodných nálezov hrotov oštepov a kopijí (Moravský Sv. Ján nie je v Karpatskej kotline, taktiež Livada);

Neviem, kde sa práca bude publikovať (v prípade, že bude zverejnená). Je však zrejmé, že niektoré redakcie požadujú citácie v slovenčine. Teda nie „ábra“, „Fig“, „tábla“, „Abb.“ a pod. Vzorom by mohla byť napr. francúzska odborná literatúra. Ak je text publikovaný vo francúzštine, používajú sa nielen skratky, ale aj odkazy na prílohy a ilustrácie výlučne vo francúzskom jazyku.

V Nitre 20. augusta 2021

Doc. PhDr. Jozef Zábojník, CSc.